

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložila studentka: Adéla Lerchová

Název práce: Vnímání potřeb dětských klientů krizových služeb krizovými pracovníky

Oponoval: Jan Kaňák

1. CÍL PRÁCE

Autorka, Adéla Lerchová, v textu předkládá cíle několik, které na sebe sice navazují tematicky, ale nezdají se být zcela propojeny (k tomu viz první podnět pro obhajobu níže). Zmíněny jsou tyto cíle:

- a) „zkoumat spojitost mezi plněním potřeb dětí a dospívajících a následnými krizovými stavy“ (s. 1)
- b) „identifikovat možné souvislosti mezi vnikem krizové stavu a naplněním/nenaplněním jejich potřeb fyziologických, psychologických a sociálních“ (s. 1)
- c) „zjistit, jak krizová pracovníci vnímají naplňování potřeb dětských klientů krizových služeb a jak s touto realitou dále pracují“ (s. 29)
- d) „přiblížení problematiky dětí, naplnění jejich potřeb, vzniku krizových stavů a zkoumání jejich vzájemné souvislosti“ (s. 42)

Výzkumná část (metodologie a prezentace zjištění) a v podstatě i část konceptuální pak nejvíce reflektují cíl c), ke kterému směřuje následně také obsah Závěru práce.

Pokud je cílem zjistit, jak pracovníci vnímají potřeby dětských klientů, lze tento cíl považovat za naplněný. Byť má deskriptivní charakter a nepředkládá možné interpretace toho, jak např. pracovníci a pracovníci uvažují nad posunem akcentace typu potřeb (od psychosociálních k fyziologickým). Místy není jasné, jak vlastně autorka závěry myslí, pokud formuluje primárnost psychosociálních potřeb a dále v textu pak mluví o tom, že pracovníci „vnímají stejnou váhu důležitosti všech oblastí potřeb“. Některé závěry mi nepřijdou adekvátně vyvozené: např. navrhovaný začínající vzdělávací program pro krizové interventy není nutné navrhovat v této obecné podobě, protože je realizován více organizacemi v ČR. Není také jasné, jak by mělo být upraveno vzdělávání, které autorka navrhuje. Či jak autorka dospěla k tomu, že současná podoba vzdělávání nereaguje na potřeby dětí adekvátně a že směřuje k „mentoringu situace za dítě“.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

V **konceptuální části** je prostor věnován (ve vztahu k výzkumné otázce) všem podstatným termínům a to sice krizi, potřebám a vymezení percepce / vnímání, která je následně využita pro operacionalizaci základní výzkumné otázky. Vymezeno je pojetí krize z psychologického úhlu pohledu, stejně jako vymezení skrze zákon o sociálních službách (z.č. 108/2006 Sb., v.z.p.p.p.). Toto odkazování se na legislativu a spojování s vymezováním nepříznivé sociální situace je, dle mého úhlu pohledu, problematické v tom, že legislativa explicitně krizi a nepříznivou sociální situaci nespojuje. Na konceptuální vymezení navazuje fázování krize dle Caplana a prostor je ponechán také potenciálním spouštěčům krize. Autorka se v textu věnuje také typům krize, čímž by bylo možné říci, že postihuje základní oblasti vymezování tohoto konceptu. Nejasné je postavení druhé kapitoly věnované sociálnímu prostředí a lidské psychice. Ani tabulka č. 2, která má přibližovat proces operacionalizace dle mého informace o využití kapitoly nepřináší. Lze pouze odhadovat, že je v textu umístěna pro zdůraznění vazby konceptuální části textu k oboru sociální práce. Konceptuální část bakalářské práce má spíše informativní charakter, což je nejvíce patrné na kapitole třetí, kde jsou zmiňovány možnosti podpory a pomoci v krizi bez jasné explanace, v čem jsou prezentované poznatky podstatné pro

naplnění cíle práce. Totéž dle mého platí pro kapitoly ostatní. Z konceptuální práce tak můžeme získat základní přehled o vymezení klíčových a podstatných pojmů, není však přiblížen stav zkoumání v této oblasti, tedy vztahu potřeb a poskytování krizové intervence u dětí a dospívajících.

V metodologické části je zmíněna hlavní výzkumná otázka (dále jako HVO), základně nastíněn proces tvorby dat, analýzy dat i procesu operacionalizace. Z textu ale není zřejmé o jaké kódování se jednalo, ani jakou dílčí metodu analýzy kvalitativních dat autorka textu využila (ta je uvedena až v části Analýza rozhovorů a výstupy). Text obsahuje také charakteristiku vzorku (komunikačních partnerek) a popis průběhu realizace (v tomto ohledu oceňuju poctivost v popisu situace a průběhu realizace rozhovorů). Etickou stránku je nutné v textu spíše identifikovat, ale podstatné prvky jsou autorkou zachovány. K anonymizaci bych jen rád dodal, že pokud měla být data plně anonymizována, neměla být v textu zmíněna ani Plzeň jako město výkonu služby. Nejsem si také zcela jistý, jestli dobře rozumím postupu analýzy dat (na str. 33). Pokud to nechápu špatně, tak autorka textu nejprve identifikovala širší části textu a až následně směřovala k menším úsekům a pokud dobře text chápu, v podstatě končila kódování. To je ale opačný postup, než je obvyklé – zpravidla se od kódování pokračuje k seskupování kódů do obecnějších kategorií (tedy celků).

Prezentace dat není zcela obvyklá. Text je strukturován dle oblastí, které autorka identifikovala jako podstatné ve vyjádření komunikačních partnerů/partnerek. Danou část shrne a následně jsou uvedeny části textu (metodou prostého výčtu) přepsaných rozhovorů, které tvrzení podkládají. Sice to odpovídá deklarované metodě, nicméně tato prezentace pak neumožňuje blíže zjistit provázanost uchopení analýzy autorkou s danými částmi rozhovorů. Byť práce obsahuje závěr, stejně jako možná využití pro obor sociální práce, absentuje v něm reflexe zjištění ve vztahu ke konceptuální části práce.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Předkládaná bakalářská práce studentky Adély Lerchové splňuje formální kritéria na tento druh kvalifikačních prací. Autorka vychází z odborných zdrojů, které jsou ve vztahu k tématu práce a typu práce adekvátní. Stejně tak adekvátní je zacházení se zdroji z hlediska parafrází a citací. Místy využitá terminologie neodpovídá zcela akademickému textu (např. informace o tom, že nahrávky budou „okamžitě zničeny“, či informace o možnosti odvolat informovaný souhlas s účastí ve výzkumu slovy „možnost se odvolat“). Obrázek č. 1 nemá být uveden v Přílohách, když v nich není vložen.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předkládanou práci je dle mého možné vnímat jako ucelený tvar. Nicméně tvar, který by si zasloužil ještě nějaký čas pro lepší zpracování (čímž nevybízím k neobhájení práce) a to i z toho důvodu, že je téma více než podstatné. Formulování specifik krizové intervence ve vztahu k dětem je jeden z podstatných úkolů, alespoň tak, jak to vnímám, české (a myslím si, že nejen) krizové intervence jako oblasti podpory lidí v akutních stavech. Samotná identifikovaná témata mohou sloužit jako podklad pro další práci, pro rozvíjení zaměření zkoumání tohoto tématu – např. respekt ve vztahu k neřešení situace legislativní cestou (viz „nechce to říct na OSPOD“) vs zákonem daná povinnost informace na OSPOD předat, či samotné tvrzení na str. 37: „*za mě to je rozhodně jeden ze základních principů krizový intervence*“, který by mohl naznačovat utváření přístupu krizové intervence založené na potřebách. Za silné stránky lze považovat určení tématu, vymezení podstatných konceptů a snahu představit základní témata zkoumané oblasti. Jako slabší stránky textu lze vnímat zpracování výzkumné části textu a absenci diskuse (ve smyslu diskutování vlastních zjištění ve vztahu k ostatním výzkumům, či teoretickým konceptům).

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ

Prosím autorku práce, aby se při obhajobě věnovala následujícím podnětům:

- 1) Prosím o specifikování cíle práce a reflektování, které z uvedených cílů je spíše nemožné předloženou prací naplnit.
- 2) Prosím o podrobnější osvětlení toho, jak jste uvažovala o kódování a jaké má místo v celkovém procesu analýzy dat.
- 3) Prosím také o shrnutí výsledků a podstatných zjištění a jejich základní interpretaci, která bude vycházet výhradně z dat a možné reflexe na základně odborných zdrojů.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA

S ohledem na výše uvedené **práci doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnotit práci známkou dobře (3) a to s ohledem na průběh obhajoby.

Datum: 6. května 2024

Podpis: